

Omalla viljalla kustannusjahtiin broilerintuotannossa

Harri Turunen, MTT

Rehu voi muodostaa yli puolet broilerintuotannon kustannuksista. Siksi uudet ideat ruokinnan järjestämiseen ovat tervetulleita. Yksi vaihtoehto on kuivan tai ilmatiiiviisti säilötyn kokojyväviljan käyttäminen yhdessä puoliitivistetyyppisen rehun kanssa. Näin voidaan helposti säästää kustannuksissa 5–10 prosenttia.

Broileritilojen rehukustannukset ovat olleet MTT Taloustutkimuksen kirjanpitoiloilla yli 40 prosenttia kaikista kustannuksista, kun esimerkiksi sika- ja nautataloudessa niiden osuus on ollut alle 20 prosenttia. Nämä laskelmat pätevät valmisrehuhintojen ollessa maltillisella tasolla – tällä hetkellä rehujen kustannusrasitus on vielä suurempi.

Broilerintuotannossa on eletty hyviä aikoja, mutta vuoden 2007 lopulla kannattavuus heikkeni rehujen hinnan nousun seurauksena ja tuotanto muuttui äkkiä tappiolliseksi. Nyt kustannuspaine on tasaantunut ja tuottajahintakin noussut, mutta aikaisempi kannattavuustaso on vielä kaukana.

Sopimustuotannon ja motivoituneiden yrittäjien ansiosta suomalainen siipikarjaketju toimii tehokkaasti kotimaisilla markkinoilla. Järjestelmä on pitänyt tuottajahinnan vakaana, ja jalostajan on kannattanut taata turvallisen, kotimaisen raaka-aineen saatavuus maksamalla kustannuksia vastaava hinta. Kaupan ääni lihaketjussa on kuitenkin voimistunut, ja sen aikaan saama hintapaine heijastuu alkutuotantoon. Myös maailmankaupan vapauttamisneuvottelut luovat paineita tullialennuksille, tuonnin avautumiselle ja sitä kautta tuottajahinnalle. Paineita tuotannon tehostamiseen siis on, vaikka Aasian kasvava kulutus onkin toistaiseksi pitänyt tuonti- ja hintapaineet kurissa.

Viljan rooli ruokinnassa

Broilerin ruokinta toteutetaan pääsääntöisesti rehuntoimittajan kasvatusohjelmaan perustuvalla täys- tai viljarehuruokinnalla, jossa viljan osuus raaka-ainekäytöstä on 70–75 prosenttia. Oman viljan tai ostoviljan käyttöosuus valmisrehujen lisänä jää alle kolmannekseen. Kiinnostusta vaihtoehtoisiiin ruokintamenetelmiin tai oman viljaosuuden lisäämiseen on, mutta rehuohjelmiin ja sopimustuotantoon

sitoutuminen on nostanut kynnystä kokeilla uusia ruokintavaihtoehtoja.

Ruokintakokeissa on saatu tuloksia, joissa oman tuoreviljan osuutta on nostettu yli puoleen kasvun tai laadun kärsimättä. Oman viljan osuutta ei voi kasvattaa nykyisiä valmisrehuja käytettäessä, joten ruokintaan tarvitaan viljan oheen puolitiivistetyyppinen rehu. Kokeissa käytettiin puolitiivisterehua, jossa oli noin puolet viljaa, noin 40 prosenttia soijaa ja lisäksi muut lisäainekomponentit. Taloustarkastelu tehtiin tavanomaisille ruokinnoille sekä ruokinnoille, joissa käytettiin kuivaa kokojyvävehnää 45 prosenttia sekä ilmatiiiviisti säilöttyä kokojyvävehnää 48 prosenttia rehun käyttömäärästä. Tarkastelussa lihatuotos ja tuotannon perustekijät oletettiin samoiksi. Puolitiivisteiden hinnassa huomioitiin raaka-aineet ja prosessointi rahtityönä käyttöpaikalla.

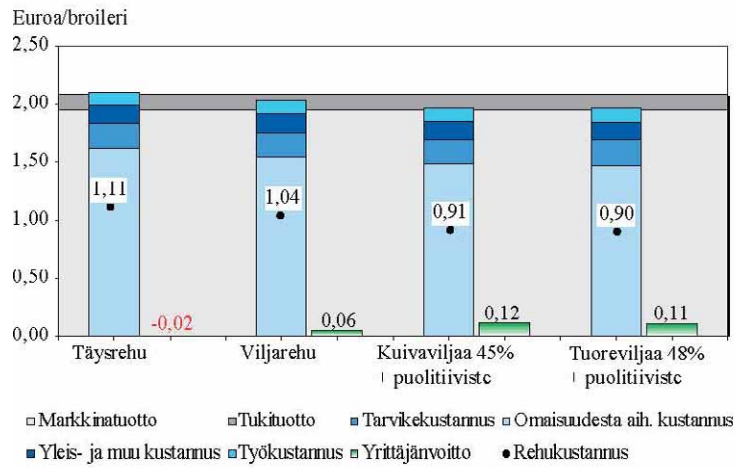
Täysrehuruokinnassa kustannukset ylittävät tuotot ja yrittäjätappioksi muodostuu 2 senttiä broilerilta. Viljarehuruokinnassa taas päästään 6 sentin voitolliseen tulokseen broileria kohti. Vaihtoehtoisissa ruokinnoissa (tuore kokojyvävilja 45 % ja ilmatiiivissäilötty kokojyvävilja 48 %) rehukustannus on broileria kohti 13–21 senttiä pienempi kuin tavanomaisilla valmisrehuruokinnoilla. Pienemmät rehukustannukset vaikuttavat suoraan kannattavuuteen, ja yrittäjänvoitto on viljavaltaisilla ruokinnoilla broileria kohti 5–14 senttiä parempi kuin valmisrehuruokinnoilla. Koko tuotannon mittakaavassa muutos on siis merkittävä.

Periaatteessa onnistuu – entä käytännössä?

Merkittäviä esteitä viljaosuuden lisäämiseksi broilerin ruokinnassa ei ole. Omaan tai lähialueen viljaan pohjautuvissa ruokinnoissa viljan prosessointi puolitiivisteeksi voidaan tehdä tilalla. Tällöin viljaa voidaan hyödyntää ilman prosessoinnin, rahdin ja kaupan aiheuttamia lisäkustannuksia.

Merkittävä este puolitiivisterehun käytölle on ollut niin sanottujen rehumiksereiden eli sopivien lisäainekomponenttien heikko saatavuus. Suurilla rehunvalmistajilla ei ole ollut kiinnostusta asiaan. Sen sijaan pienet toimijat ovat selvittäneet asiaa sika- ja nautatalouden rehukokemusten perusteella. Tulevaisuudessa vaihtoehtoiset ruokintamenetelmät ja kilpailu rehumarkkinoilla ovat keskeisiä vaihtoehtoja kustannusten alentamiseksi. Lopulta kiinnostus ja kysyntä ratkaisevat, aletaanko puolitiivisterehuja käyttää myös siipikarjanlihan kasvatuksessa.

Lisätietoja: harri.turunen@mtt.fi
puh. (09) 5608 6320

Tuotot, kustannukset ja kannattavuus eri ruokintavaihtoehtoisissa broilerintuotannossa.